

Pärnumaa laulupidu 1929 a. juul.

Laulupeo eeltööd arenenud hoogsalt. Tegelastele maksuta kontserdid. Seni ülesantud mitutümment hoori 800 lauljaga. Uusi ülesandmisi tuleb järjest juure.

Teatavasti korraldatakse Pärnu Helikunsti seltsi algatusel ja Lauljate Liidu toetusel 1929 a. juul Pärnu maafondiline laulupidu, mida korraldab on-dige laulatuselise läbi viia.

Et eeltööd kiirelt ja asjatundlikult teostada, wa is selts kolmelikmelise laulupeo toimkonna — ühe seltsist ja kaks wäljastpoolt seltsi: A. Järwetsoni, Helikunsti seltsi koorijuhataja ja eesistujase liikme A. Koiti ja koh Tuletõrje seltsi abiesimehe E. Oja. Selts ja peotoimkond on laulupeo puhta sisetuleku määranud laulu ja muusika edendamiseks, millest osa läheb Lauljate Liidu kasutusse, osa Pärnuse-ühiskondade wabadussamba kuludeks ja ülejääw osa järgmise Pärnumaa laulupeo korraldamise fondiks. Laulupidu toimiks kahel päewal — laupäewal ja pühapäewal, samal ajal antakse peotege-

lastele kaks maksuta kontserti, üks waimulike teine ilmalike.

On korraldus korraldada koorijuh-tidele pikemaajalist kursust koorijuh-timise oskuse täiendamiseks.

Edasi sootib peotoimkond kõiki maal olewaid seltskonnategelasi paluda, et nad seal, kus koorid seni puudunud, need ellu kutsutaksid.

Oleksi piinlik, kui lauljaskonna enamus moodustaksid mitte pärnla-sed, waid wäliskoorid.

Seni on peost osatõtmiseks registreeritud 20 koori ja nimelt: 1) Pärnu Helikunsti ja Tuletõrje seltsi sega- ja meeskoor juhataja A. Koit, 2) Wõlga sega- ja meesk.-j. M. Saugus, 3) Sauga Laulu-Mõngu seltsi igl.-j. Helmi Tuti, 4) Sauga Eametsa igl.-j. Elja Lippmann, 5) Aluste Rahwaraamatukogu seltsi igl.-j. Tõ-

nis Erm, 6) Imawere Rahwaraa-maatukogu seltsi igl.-j. Otto Linde-berg, 7) Wõiera Hariduseltsi igl.-j. Liisa Reier, 8) Reiu Haridusl. igl.-j. Jakob Tamberg, 9) Lindi igl.-j. Ro-man Tomson, 10) Jõõpre Noorsoo selts „Artaja“ igl.-j. Karl Joab, 11) Tõstamaa igl.-j. Jakob Sei-mann, 12) Kergu Rahwahariduse seltsi igl.-j. Karl Janson, 13) Rahu raamatukogu seltsi igl.-j. Reinhold Põld, 14) Soomesa igl.-j. Karl Blant, 15) Laatre igl.-j. A. Wari-mois, 16) Tõhela igl.-j. Karl Nop-pel, 17) Wõhja igl.-j. Georg Kaar-berg, 18) Pärnu Tõstisteatri igl.-j. A. Koit, 19) Selle-Eidpere igl.-j. A. Luts, 20) Selja igl.-j. G. Pärn, 21) Alwanduse igl.-j. J. Altbau, 22) Paadermaa igl.-j. Joh. Tamm. Tallinnast on end ülesannud Jaani oratooriumi segakoor, mida juhatab noor helilooja E. Wõrk, Narwa igl. „Astra.“

Wilumere metsa ja Mõrdamaa soo üldloomistööd anti linnawalituse poolt neil päewil Julius Pedritile.

III-da diivisi orkestri mängukawa

29. aug. 1928 a.

I.

1. Pulma mars — Mendelssohn.
2. Wals: Euna roosid — Strauss
3. „ Oskrooske — Tschailowski
4. „ Uisutaja — Waldeufel.
5. „ Dollarite printsess — Gall Wabeneq 15 min.

II.

6. Wals: Estdudentina — Waldeufel
7. „ Wiini õht — Alfredy.
8. „ Küla pääsufesed — Strauss
9. „ Ebusad wennad — Goldstedt
10. Mars: Elagu Heidelberg — Herzer.

Algus kell 6 õhtul.

Häädemeeste jaoskonna arst läheb puhkama.

Maawalitus on lubanud Hääde-meeste jaoskonnarosti dr. Rosenbergi puhkusele 5—16 septembrini.

Tema aset täitab Pärnu ja Saarde jaoskonna arstid.

Kirjud kirjad.

Rahwuswahelisest koorordist. Ees-tööle raskesti sünnitamist. Neist ünnawate sihtidest ja muudest piltidest.

„Anna Pärnu... on tõus-nud juba rahwuswahelisest koorordist... kus eestikeele tundmine sünnitab raskesti wäljamaalastele... tabetasse linna teadand, kuulutused ja tänuwate sihtid nti korraldada, et meil oleks peale riig-kiitele wähemalt üks rah-wuswaheline keel.“

Wjalehest.

Olgu kudas on; aga lugu on tõe-poolest kriminaalne selle eesti keele tundmisega. Küll. J. ehl saame weel kuitagi hakkama, aga mis teiwad need wärsed wäljamaalased? Need keelefännitused on ju nii raskesti, ras-keed, — et ää mette räägigi. Sest waad-ate, kallid. Kirjutandjad, warijeerid ja tšikierid, saduljepad ja pletisejad, ega meie etela praegu neid kuldseid olupastooni aegu, kus igas loman-dantuuris, hõduse tallis ja muu, an-stadist olti oes „tallimätscherid“ wõit kuitas see sinane sõna Roonga pool kutsutakse ümberpanijad. Et siis pole nud müüd kedagi kuturistastid oma o owid ja palwed maalees ja härrad müüd kiti panid ümber.

Müüd on aga wähepeal asjad nõn-damoodi tehtud, et kiti need täna-wate sihtid lasti ainult riigikeeles kirja panna. Wäljamaalane uurgu ja we-rigu ja kutsugu ise mõista, mis tähendab Bradmani tänu, Akadeemia wõit. Oletandit bulwaar ja Jänes-selja hõssee. Meisfe see asi ei puutu kuitas ta sellega walmis saab.

Alga mu kallid, Remmernis wõit kuitall mujal weel: kaugemal, Shiu-Euroopas wõit weel teisel, kus ka igast kandi kiti paadisa ja koorordi pub-lik suwet weetmas, on loob: hoopis teistiti. Se al tead kobe, et Bradmanni tänu on linna pea tänu, sest täna-wastilid seisab maalitud pea; t. (Üks kiti siis misfuguse taime wõit looma. Oleneb sellest, misfugust praadi wõit salattit pärismaalane üle kõige eelis-

tab). Akadeemia tänuwa nurgal on silt protesteeritud wõit, kuitupris-tami pöidla ja rapüri kuitutusega. Ja wäljamaalane taipab kobe ja hüüab: Wiat Akadeemia! Üsna kerge waewaga mõistab igak, kuhu ta on ära effinud ja kaituleerib kobe kuitpalju see nali maksma läheb, kui woorime-hega jälle õigele bulwaarile pääseb.

Nii on see asi-komme wäljamaal. Wäljamaa on aga meile saanud abfo-luutseks ideaaliks, pühitsetud nõia-maaks, kus kiti need torbid ja ma-gusad saiad on puhtad prussafatest, sipelgatest ja muust „feierwärgist“, miks ka meil teineford wärsed püsti-mised pagaritega ettetulewad. (Sil-jutisest juhtumist, mis linna kessel aser leidis, ma ei jutusta. Maamees-tele olgu belbud: ärge linna seest laia wõige. Teil: kodu nii kui nti sipelga peji küll. Pole waja oma siifonnas neid kuitteerida.)

Nii, mu kallid kameraadid, on saa-nud wäljamaast meil suur ja püha eestuhu ja sellep. on tänuwäärt üles-anne, et ka meie prowints algust teeb selle prowintsi wäljamaa prowintile lähendamise suunas. On teofil täna-wate sihtidele kuida weel üksainus rahwuswaheline keel. Ma mõistan ilutundest lugupidada ja austan här-rasid, kes nende isad. Sest waadate, mis nägu see oleks olnud kui me oles walunud mitu-jetu wõdrast keelt ja tänuwa sihti pingselbanud pikuti üle majaseina kōifugu kirja täis. Ma ütlen, wäljamaalane oleks kobe koju kirjutand: Suhi! Rahwuswahelises läbitäimises ja sõbraliku suhte jād-wustamises Soome puifaga on teh-tud hästi, et lepitid waid ühe keelega.

Et seefinane „kawatfus kawatse-tasse“ (nagu see meil iffa praktikisem) juba järgnewaks lewadeks läbitiia, siis arwan, et oleks praegu paras aeg atwalikult mõtteid wähetada, mis-fugune rahwuswaheline keel oleks kõige sobitwam meie oludes tartituse-le wõtta. Sest waadate pea see aeg napib. Üks-Maarja päem pole enam kaugel. Pea see Leemeti-Maar-ja päewgi jõuab ja waata, et jād Luuwalu päewaks weel oma proek-tida ja winjetidega hiljaks. 7-me magaja päewaks peaks asi suurest

laastust juba löödud olema, sest ega see nali pole mängu asi, nagu see ja-dama-kat, wõit kuitas seda asutust Siitweri lossi pool kutsutakse, „Gala-Millu“ „bitomeerimine“ et muud kiti leotad kiti läbi neid kiti poste nagu kroonahka tärpentiinis enne kiti as-jast asja saab.

Eks selle keele mitmekesistamisega on juba algus tehtudgi. Teate seal rannas, kus salongi ees seisawad need ilusad puud, kiti seltsid rohelistel kan-dikul, ja salongi taga mängib jälle ilus muusika ja salongi juure on haa-gitud, kiti schlepper siitri külge üks wäike punase katusuga mõtsamajake, mis saadab oma odõõrid ja aroomid kuldnoa tonnide poole. Waadate mu kallid kameraadid, te saaks pabafeks mu peale, kiti ma oisefoke wälja pah-waks kus see mõtsamajake on ja mis selles majas tehakse. Alga waadate seal oli juba kõesolewaks ehl kuitas ta weel kutsutakse jooksuaks lewa-deks läbitiitud korraldus, et selle willa kabinettide (arwult eestojaga kaks).

Ja sellep. on sinna pandud puhtas landesweeri keeles teadand: „Här-radele“ ja „Daamidele“, et asi oleks igatepidi selge ja klaar ja et suwi-taja digel ajal teaks, mis five o'clock'i seal teha tuleb.

Mõnelt poolt on kuulda küll nu-rinat, et miks me endid nii alandame ja oma keelt nii moonutame, et kas „Meestel“ ja „Naistel“ et oleks kōi-banud ka seal, nagu see turu äärses tares kirja pandud ja igal pool raud-tee jaamadest analoogilistes asutus-tes figureerib, kus suwitaja neid kü-lastamas käib. Alga mine tee ruma-lale selgeteks, et kiti ja paned, näitu-seks, sinna kabinetile „naistele“, siis peaks seal tingimata olema ka „Roumwale“ ja „Reitile“ ja saks-lane wõit pratslane wõit sealt ei tea mis wälja lugeda. Ja kus siis pa-handuse ots, kiti loen protokollist: — keeletundminejälle raskesti sünnitanud. „Suwitaja jooksnuud mõõda parli ja oisfinud meeleheitel kōhta, kus saaks needsinatfed passid wõit wiisad kla-rida wõit sedasi.“

Kõesolewa kirjutuse siht pole aga mitte korrutada sin kōifugu piibujutte, waid kõesolew kiti tahab olla asja-

lit, mispärast asume kobe asja juurde. Waadate, kallid linnarahwas, see seisab meie kōitide huiwides, et meie linn tatsuts „tee moodsa koorordi poole.“ Selleks oleks waja asi nti korraldada, et see punaselatusega willa oleks rohkem kätteaadawamal kohal. Wõtame näituseks keset platti, kōlakoja ees. Mendeist kōhest teada-andest ei aita ka weel. Rahwuswaheli-se ilme andmises wõitks willa ka-tusele paigutada weel kolmas teada-anne, mis lausuks nii: — „A la goosh, temperatuur! kaiser Willem Tinte. Waadate, siin oleks juba rah-wuswahelise koorordi mail ja lugu-pidamine selle willa wastu kōufeks-niisama jõudsalt kiti need korteri hinnadki suwejooksul. Selle willaaga saaks ifegi head äri teha. Ma ütlen kobe kuitas. Willasse wõitks üles-käädida talsomeeter ja iga wiititi pealt wõtta 5 senti — 5 minuti eest ja warsti oleks Ammendelossi wõlg tafa ja jatkuts ehl weel supelonnide paikamises ja madratsite oisimises, et kiti supleja kōrd sealt kartude ot-jast kuitub, et tal siis see kuitumine ka mõnus oleks. Läheb Soome ehl Ameerikasfe tagasi ja räägib Turtus, Albos ja Sant-Jagos, et on aga pergela rahwas, see Eesti rahwas. Teeb maawärsimist ja ätti leiad, et ujud triibulilel madratsil Rihnu poole.

Sedasi oleks asjad siis.

Ja need muud kuulutused peaks ka olema rahwuswahelises keeles, siis oleks meil kergem kōerapüüdajaid ja muud ametmehi leida, sest kuit me wõime teada, et mõni suwitaja ei oleks heameelel weel siia jäänud, et omale kōerapüüdmsiega reisiraha tee-nida ja panglioni peremehele wõlg Eesti kroonides tasuda.

Kust me seda wõime teada.

Tänuwad wõitks esialgul ristida järgmise retsepti järele. Edaspidi wõit ju jälle munta mitmekesistats suwi-tajate juurewõulu igast linna kaarest.

Need ristfed wõitks olla ehl nti: Püstrohu tn. — Ружейное ле-карство, Tawatähe tn. — Не-бесная буква, Tindipoti tn. — Чернильный горшокъ jne, jne. Siit leiate edaspidiseks kallalt nä-punäitid. Malle Mart.

6. j. „Terwis“ külastas Roongat.

Segelased pidid saama pehja. Roonga „ajakirjanikud“ rewideerisid limonaadikaste.

Pühapäeval, 26. sept., korraldas kohalik f. f. „Terwis“ Roonga walamajas beo. Ettekandeks oli puht sportline ala. Rahwast oli tulnud peole kelmiselt, nii et külastatid sportlaste waewa kõigiti tatus.

Mitte just meeldiwaid mälestusi tõi enesega kaasa meie spordimehed Roonga noorte n. n. „löögitühmad“, kes kohapealsete jutu järele endid igatpidi organiseerinud ja „warustanud“, et siis esineda avalikkusel pidudel katelustega ja rahurikkumistega. „Terwis“ jüngeritele taheti löögipataljoni poolt näidata Roonga „põssi“. Trügitati piletit saali ja ähwardati ussehoiidjat pussiga. Enne ärasõitu lubati aga anda terwele meesonnale „kuumad kupud“. Et need kupud igatpidi ka soojad wälja tuleks, wõeti teha kinnituseks „Terwis“ einelauast kaasa 3 krooniline tort ja makseti selle eest fularahas ainult 100 marka.

Eiis mindi ja löödi wäljas oma wahel „torditants“ ja hiljem näidati

tantsumaalis oma pusitatud nägu ja werist luube.

Enne ärasõitu ilmufid paar-kolm isikut „Terwise“ auto juure, kuhu olid laaditud ka tühjad limonaadi pudelid, ja nõudsid läbiotsimist. Läbiotsimine jäi küll teostamata, sest kutsumata „wanderjellid“ nägid, et need „Terwise“ mehed on ifka mõni sent targemad, kui Roonga „aktsiibärnad“. Minnes beldi waid sportlastele „küllap see lugu ka lehte tuleb. Oleme ajakirjanikud kah.“

Halb lugu teha Roongas pidu! Halb! Minult wallasekretäri sõbralikkus ja üllalike wastutulek silub meeleshärma, mis saadud kirjustreast seiklustest pärismaalastega — puritaanlastega.

Seemnewilja näitus raudteejaamades.

Korraldajaks Eesti sordiparanduse selts.

Eesti sordiparanduse seltsil on ka watsusel käes olewal sügisel korraldada raudteejaamades seemnewilja näitust. Näituste waatamine oleks täiesti tasuta.

Pärnu maawalitsuselt, kelle poole sordiparanduse selts pöördub toetus-

palwega, palub ühtlasi ka teatada, mis sugustes jaamades Pärnu-Tori-Eidapere liinil tuleks näitused korraldada.

Soodustus kaitsewäeteenis- tusse astujatele maksab ainult üks aasta.

Teatavasti on kaitsewäkke sund- aeg teenima tulewatel meeskodanik- ludel wõimalus saada soodustust kahe kuu wõrra, kui nad sooritanud was- tawad eksamid. See soodustuse saa- mise õigus on Riigi Teatajas nr. 6. f. a. awaldatud soodustuse mää- ruse § 2 järgi maksew ühe aasta jooksul peale katse sooritamist.

Seega ei saa need, kes soodustuse katse sooritasid läinud aasta augusti kuul ja kaitsewäeteenistusse tulewad käesolewal sügisel, enam soodustuse osaliseks.

Tori-Jõesuu silla nurgakivi pühitsemine

sünnib 2 septembril kell 3 p. lõunat. Õnnistamist toimitwad Tori õptaja Reitag ja kohalik preester.

Kooliõpilastele!

suures walikus mõimlemise pühke, järke ja kingi soowitab

„UUDIS“ Nüüti tän. 18.

Suure waliku tõttu mõisilufeta
—: odawad hinnad —:

„Wõitleja“ Pärnu.

Nagu teada wõitis Tallinna „Wõitleja“ pühapäeval Narwas sealfet „Wõitlejat“ üllatawalt 2:1. Nüüd määras jalgpalli liit a) kl. esiw. pool finaali Pärnu. „Wõitleja“ was- tateks oleks „Terwis“, kes ennast püüab igatpidi kofku wõitla.

Müüa odawasti

harmonium

Riia tän. nr. 20, Majandusühifus.

Õdwalme apteekides.

Täna on õdwalme D. Eipsoni ja R. Beblingi apteegis.

Wastutaw toimetaja Ed. Rull.

Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastus ühifus.

Reisil Gewle'st Sewillasse, äkilise surma läbi lahkunud ametwenda ja kauaaegset seltsi liiget

kapt. Mart Kongs'i

mälestab

Eesti Laewakaptenite Selts, Pärnus.

CAPITOL

Eeskawa 29, 30, 31. aug. 1. ja 2 sept. 1928. a.

CAPITOL

Sügishooaja awamiseks!

Efietendusel üleilmilise kuulsusega kroonitud 1887film! Haruldane kunsti- wäärtusline suurteos!

Ülestõusmine.

(Katjuscha Maslowa)

Suurima kirjaniku surematu looming näitelinal. Suurepäraline kütkestaw draama 12 aktis krahw Leo Nikolaewitsch Tolstoi surematu teose järele. Kuulsa kirjaniku poja krahw Ilya Tolstoi kunstilisel juhatusel ja isiklifel osawõttel. Peaosades mürist Dimitri Nehljudoowi osas kuulus näitleja Rod la Roque, Katjuscha Maslowa osas iludus Dolores del Rio, wana mõtteteadlase osas krahw Ilya Tolstoi. Filmis on kaas- tegetwad tuhanded wenelased statistikidena.

Kaifsaare ühispiimatalitus annab seega teada, et 8 septembril f. a. kell 12 p. antakse wähepaiksumisel wälja Kaifsaare ühispiimatalituse ruumes, uue

**meierei hoone
ehitustööd,**

mis asub Maslari jaamast 1 3/4 km. Subatus.

Üksikud **möbleeritud toad**

wälja üürida. Kooliõpilastele ehk ühtku inimesele. Müa tän. 9 II korral.

Kohale jõudnud suurem saadetus häid Schoti, „Mathias“ ja „Matful“ raswa

heeringaid

tuntud märk „To Aleksander Wood & Son“

1/4, 1/2 ja terwetes tünnides

soowitab

Kahn ja Krakusen

Wilmsi tän. 2, kõnetraat 51.

A. Janseni trükikoda, Pärnus.

Ministeeriumi poolt kinnitatud

kooli wormimütse

suures walikus on saadawal ainult

A. Jakobsoni mütsiäris

Wilmsi tän. 10 (Wastu Lõwi rohukauplusi).

Hinnad mõddukaq.

Müüa

odawalt Inglis abimooto- riga ratas. Kõrftda raud- teejaama einelauast.